

Čokolada.

Urška ima šest let.

V jutranjem somraku je v sobi vse razblinjeno v mirno harmonijo: Trije naslanjači, pokriti s prevleko, so kakor tri stare tetke z dežele, ki kramljajo o svojih zadevicah. V kotu zaspāno stoji stara skrinja. Na življenje spominjajo le Urškino črtasto krilce in čipkaste hlačke, ki sliĉijo lutki brez kosti, na katero je bil sedel debel gospod in jo sploščil. Ura na mramornatem kaminu hiti tik-tak, tik-tak, kakor da bi se ji kam mudilo. Postelja se nejasno beli in tisto roĉnato, plavolaso v postelji, to je Urška. Na roĉastem papirju po steni se vijejo zeleni poganjki za zelenimi roĉami. In ura, naslanjač, skrinja, stol, postelja in stene se kopljejo v globokem miru v poboĉnem priĉakovanju zore. Urška je negibna, kakor njena okolica. Njena šobica je nekaj nedoloĉnega kakor zaprta knjiga. Zdi se, kakor da mrši obrvi in stiska ustnice, kakor da bi hotela zadrĉati spanje, ki Źe uhaja. Skozi neĉni nosnici slišiš pšš, pšš! dih njene speĉe duše.

Oh, ta nepridiprav, prikradel se je v sobo! Vtaknil je svoj nos skozi špranjo v zastoru, svoj zlatorumeni, svetlikajoĉi se nos. In s tem noskom boĉa šmentani solnĉni Źarek tri stare tetke, hušĉne na poganjke in roĉe na steni, pošĉegeta Urškino ĉelo, lica, usta in lase.

Zbudi jo.

Vendar to Źe ni pravo prebujenje. Urška se Źe ni ganila. Le njene lepe, sinje oĉi so se odprle in gledajo. Kako je v tem trenutku zavest Źe nejasna! Urška prav za prav Źe spi, zbudena dremlje. Ni se Źe zavedla same sebe, plava Źe nekje, v sanjah. Źe vedno je le del vseh teh stvari, ki so okoli nje.

Toda Urška sede, si gre z rokami preko lica, obrvi se ji zgladijo, seŹe si v lase, spletene v kito.

Misel, prvo temeljno misel, katere se zave to mlado bitje, izraĉa prijetno kruljenje Źelodĉka. Kakor da je ĉudovito zadišalo po gosti ĉokoladi...

In prva Urškina misel je: zajutrek. Druga misel: kosilo. Tretja: juĉina. Ćetrt: veĉerja.

Vse to se zdruĉi v vprašanje: kaj bomo danes jedli?

Zakaj nikoli ne sestavijo kosila po Urškinem okusu? Zdi se, da ji le vĉasih sluĉajno narede veselje. Kadar vpraša kuharico Micko, kaj emari v skrivnostnih kozicah na Źtedilniku, kjer pleše rdeĉ Źar in cvrĉi razbeljeno maslo, odgovori vedno enako:

»MiŹje krake in muŹje jezike!«

Urška nadaljuje svoje misli: sedaj bo vstopila Micka s ĉokolado. Rekla ji bo: »Ali so gospodiĉna Urška Źe opravili jutranjo molitev? Ali so molili za mamico, oĉko, za dedka, babico, za vse otroĉiĉke, ki nimajo ne dedka, ne babice, ne skrbne mamice in oĉka.«

In Urški bo neprijetno, da ji Micka pridiguje z dvignjenim kazalcem: »Najprej je treba moliti. Ko se ptiček prebudi v svojem gnezdu, pravi kuik! kuik! in moli Boga po svoje. Vsa narava moli svojega stvarnika.«

In med tem časom se bo čokolada popolnoma ohladila.

Urška skoči iz svoje postelje in poklekne. Pod je trd, mala preproga bi bila lahko mehkejša. Kakor pleve je. Urška se hitro pokriža, sklene roki in prične zamišljeno: Oče naš, kateri si v nebesih...

— Kakšen je neki? Ali sedi na poblazinjenem naslonjaču kakor dedek? Ali na divanu, v čigar prevleko je vtkana pastirica, ki posluša pastirja, svirajočega na piščal? Gotovo, te predstave so nesmiselne, a raztresenost je Urškin naglavni greh; vedno misli na storije. Gotovo je, da ljubi Bog ne sedi na pravem naslonjaču, saj v nebesih ni nič trdnega, prijemljivega. Tam je vse narejeno iz oblakov, kvečjemu še iz snega...

Posvečeno bodi tvoje ime, pri-di k nam Tvoje kraljestvo, zgodi se Tvoja volja...

— Zgodi se... a če bi ukazal, naj gre Urška ponoči sama v lopo za vrtno orodje, ali če bi zahteval, da hodi bosa, v razcapanem krilcu kakor mala ciganka... če bi jo obsodil, jesti dan za dnem kolerabe, ki jih tako sovraži!

...kakor v nebesih, tako na zemlji...

— V nebesih, kakor ljubi Bog hoče. Angelci so vajeni ubogati. Ukaza niti ne čakajo. Gospodovo misel kar uganejo in že planejo na zemljo, z glavo navzdol, da izvrše ukaz...

... Daj nam danes naš vsakdanji kruh...

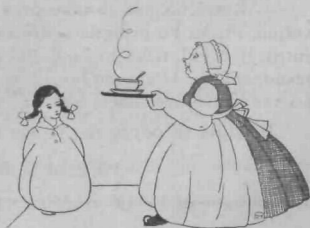
— Z maslom in v nedeljo kolaček... »Revni otročički ne jedo nikoli kolačev. Nimajo niti kruha za lačni želodček, jedo le krompir v oblicah,« pravi Micka. »Gospodična Urška je zelo srečna, ker ima očka, ki ji lahko kupi dobro jelo...«

... Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom...

— Nu, moj Bog, odpuščam, misli Urška. Vendar, dečki so včasih res poredni. Spominja se, da jo je eden imenoval — tega ni še niti teden dni, — da jo je imenoval — gosko! Da, tisti Mihec s pegami na obrazu, ki je podoben rdečemu zajcu. Na kaj je neki tako domišljav?

... in ne vpelji nas v skušnjava...

— V skušnjava. Joj! koliko je skušnjav, vseh vrst, vseh barv, ki preže nate venomer: Zelene češplje v sadovnjaku, mamina košarica

za šivanje, velika knjiga s slikami, ki jo skriva očka za druge knjige v knjižnici, in potem, nos gospodične Mešičkove, klavirske učiteljice. Urško vedno mika, da bi potegnila za ta nos. Suh je in rdeč kakor paprika. Gotovo speče, če se ga dotakneš...

...temveč reši nas hudega...

— Hudega, to se pravi vsega neznanega, vsega skrivnostnega, tega, kar preži v temnih kotih, kar šelesti med vejevjem, reši nas pošastnih pajkov, noževih ostrin, žalosti, ko nas hoče ihtenje zadušiti, reši nas strogega oštevanja, grdih, črnih mož, ki prilezejo po dimniku, in nahoda, takega, da vise sveče iz nosa, in reši nas zvijanja v trebuščku.

...Amen, tako bodi!

— Resnično, vse je tako prav in dobro. Ljubi Bog je sedaj zadovoljen, Micka bo prinesla čokolado, Urškina mamica bo rekla: Dobro jutro, ljubček!, očka jo bo poljubil z bodečimi brki. Dan je lep, nebo jasno, solčno. Urške ne bo nihče ošteval, ker ne bo sitna, premagala bo vse skušnjave, imela bo čisto vest in bo židane volje.

In vrata se odpro in prikaže se — čokolada.

Po P. in V. Margueritteu — Ksenija Prunkova.

Dijamanfi.

Angleški listi so nedavno poročali, da so našli pred kratkim v Transvaalu ogromen dijamant. Našla sta ga slučajno dva siromaka in sta hipoma postala milijonarja. Srečna moža sta imela v Transvaalu nekaj malo rodovitne zemlje, tako da sta se s svojima rodbinama komaj preživljala. Da bi si nekoliko opomogel, se je eden teh siromašnih farmerjev napotil v Johanisburg, kjer je hotel prodati domačijo in poiskati koga, ki bi bil pripravljen kupiti njegovo zemljo. Drugi naseljenec pa je ostal doma in se igral s svojim otrokom. Kar opazi, da drži otrok v roki velik blesteč kamenček. Solnce je sijalo in kamenček je žarel v vseh barvah. Farmer ga vzame otroku iz rok in hiti k sosedu vprašat, kaj bi utegnilo to biti. Sosed, izkušen mož, takoj ponudi siromašnemu farmerju 1000 dolarjev (50.000 Din) za kamenček. Toda mož je slutil, da gre za dragulj velike vrednosti in takoj se je napotil v Johanisburg, da poišče svojega prijatelja in vpraša draguljarja, koliko je v resnici vreden blesteči kamenček. Draguljar mu je povedal, da gre za pravi dijamant. Srečna farmerja sta dijamant prodala in postala milijonarja. Ko bodo kamen obrusili, bo dijamant še večji od slovitega Kohinorja, ki krasí angleško kraljevsko zakladnico.

Vsi dijamanti na svetu tehtajo po mnenju strokovnjakov 40.000 kg in 34.000 kg dijamantov izvira iz Afrike. Zadnje čase so našli največ dijamantov v Transvaalu in v Mvanzi, v bivši vzhodni Afriki. Dijamanti so bili doma tudi v bivši nemški jugozapadni Afriki, v belgijskem Kongu, v Braziliji, Indiji, angleški Gvineji, na Borneu in v Avstraliji.